

KYME'DEN YENİ YAZITLAR

BERNARD HOLTHEIDE

Çeviren: VEDAT İDİL

Kyme yazıtları Korpusunun yayınlandığı 1976 yılından beri¹ bu kentte bulunan yeni yazıtların sayısı sevindirici bir şekilde artmıştır². Aşağıdaki yazıtlar V. İdil'in Kyme'deki kazı ve araştırmaları sırasında bulunmuştur.

1. Apollodoros'un kızı Pyra, Matrias'ın kızı Pyra'yı onurlandırmaktadır (Res. 1).

Foça taşından yapılmış olan parçada sol kenar ve alt kısım kırıktır. Yük. 8,8 cm.; Gen. 36 cm.; Der.; 2,1 cm.; Harf Yüksek. 1,5 cm.dir.

Πυρὰ Ἀπολλοδώρου

Πυρὰν Ματρίου

Harf şekilleri (kırık çizgili A ve kısaltılmış sağ uzun çizgileri ile N ve Π) geç Hellenistik olmayan bir tarihe işaret etmektedir. *Πύρρα* adının *Πυρὰ* olarak yazılış tarzı burada ilk kez bu yazıtta saptanmıştır³. Kyme'nin Onomastikonunda (ad listesi) *Ματρίας* adı yenidir.

2. Apollonides adlı bir görevli Sarapis'e bir kurban kabı sunuyor (Res. 2). Açık gri mermerden yapılmış sütun kaidesi, kabın üzerinde durduğu yüzde beş adet delik görülüyor.

DAI'in yayınları için kullanılan kısaltmaların yanında aşağıdaki kısaltmalar kullanılmıştır:

I Kyme: H. Engelmann (Yayımcı), Die Inschriften von Kyme, 1976 Vidman: L. Vidman, Sylloge inscriptionum religionis Isaicae et Sarapiacae, 1960.

¹ H. Engelmann (Yayımcı), Die Inschriften von Kyme, 1976.

² G. Petzl-H. W. Pleket, Chiron 9, 1979, 73-81; SEG 29, 1216. E. Atalay-E. Voutiras, AA 1979, 58-67; SEG 29, 1218. Th. Drew-Bear, REA 82, 1980, 157-161; SEG 31, 1053. Aynisi, Epigraphica Anatolica 1, 1983, 89-101; SEG 33, 1042-1044. R. Hodot, The Getty Museum Journal 10, 1982, 165-180; SEG 32, 1243. H. Malay, ZPE 48, 1982, 260; SEG 32, 1244. Aynisi, Epigraphica Anatolica 2, 1983, 1-20; SEG 33, 1040-1041.

³ *Πυρ--*: adı için F. Bechtel, Die historischen Personennamen des Griechischen, 1917, 392. G. Mihailov, Inscriptiones Graecae in Bulgariae repertae IV, 1966, 234 No. 2240.

Σαράπιδι
 Ἐπολλωνί—
 δης οἰκονό—
 μος τῆς
 πόλεως
 ἀνέδηκε
 τὸ σπονδεῖ—
 ον

Harf şekillerine göre yazıt M.S. 1. yüzyıldan 2. yüzyılın başına değin tarihlenebilir. Yazıt Kyme'deki Mısırlı tanrılar için başka bir belgedir ki⁴ bunların en iyi korunmuş olan örneği İsis'le ilgili Aretalojide verilmiştir⁵. Bu şahsın οἰκονόμος τῆς πόλεως görevi burada ilk kez Kyme için gösterilmiştir ve bu da çoğunlukla heykellerin dikilmesinden ve sunuların yapılmasından sorumlu olmasıdır⁶. Mısırlı tanrılar kültüründe οἰκονομος'un özel bir görevi de olmalıdır⁷. Bir kurban kabının (σπονδεῖον'u burada bu anlamda görüyoruz) Sarapis'e sunulması Efes'te de saptanmıştır⁸.

3. Bir Onur yazıtı parçası (Res. 3).

Gri-beyaz mermerden profilli kaide, sol kısmında ve üstte kırılmış durumda.

[τὰ ----- δα] πανήματα.

[ἐκπληροφ] ἀντα τὸ ἐνλεῖ —

[πον τῆς χρου] σῆς στεφάνης

[ἄτινα] ἀντοπροχώρησαν εἰς τὴν τῶν

[ἔργ] ων κατασκευήν

Ele geçen ilk satırda bağlaç NHM'dir. Onu takip eden dört satır başka bir el tarafından yazılmıştır. Son iki satır ise alttaki profilli çerçevenin

⁴ L. Vidman, Sylloge inscriptionum religionis Isaicae et Sarapiacae, 1960, 308; 309; 310: I Kyme 42; 44; 43.

⁵ I Kyme 41. Kyme'deki İsis ve Osiris tapınağı için: A. Salac, BCH 49, 1925, 477-478. Kyme'deki Mısırlı tanrılar Kültü için: R. Salditt-Trappmann, Tempel der ägyptischen Götter in Griechenland und an der Westküste Kleinasiens. EPRO 15, 1970, 37-42.

⁶ D. Magie, Roman Rule in Asia Minor, Bd. 2, 1950, 1514.

⁷ M. Ç. Şahin (Yayımcı), Die Inschriften von Stratonikeia, II, 1, 1982, 1103: [Ἡ πόλις, ὡς ἐκέλευσε] / καὶ Σέ[ρα]πιδις, ἐρωτᾶ διὰ Φιλοχάλου β' οἰκονόμο[υ], ...

⁸ Vidman, 302: H. Engelmann-D. Knibbe-R. Merkelbach (Yayımcılar), Die Inschriften von Ephesos, IV, 1980, 1213. Sarapis'le ilgili ayinlerde kurban kabının rolü için: W. Hombostel, Sarapis. EPRO 32, 1973, 286-290.

üst kısmında bulunmaktadır. Harf şekline göre Yazıt M.S. 2. yüzyıla tarihlenmektedir.

4. Bilinmeyen bir heyet Menodoros'u onurlandırıyor (Res. 4). Foça taşından levha, sol ve üst kısımlar kırık. Yük. 26 cm.; Gen. 44,5 cm.; Der. 15 cm.; Harf Yük. 2,2 - 2,4 cm.

[οί -----] ανοι Μηνόδωρον Μη –
 [νοδῶρ] ου τοῦ Παρμενείτου ἀπολιπόν –
 [τα κατ] ἀ διαθήχην τῆ γερουσία δηνά -
 [ρια ----] χόσια

Kısmen sağa doğru özensiz bir şekilde yazılmış olan harfler yazıtın M.S. 2. yüzyılın sonlarından itibaren tarihlenebileceğini göstermektedir.

Bu yazıtta Menodoros adı Gerusia ya da kentin politik bir birliği tarafından ilk kez Kyme'de vasiyet edilen bir miras için onurlandırılmıştır. Kyme'den bilinen politik birliklerden hangisi olduğunu tamamlamamıza imkan yoktur⁹. Kyme'ye ait olan Βλαχεία köyünün adına göre [Βλαχει] ἀνοι tamamlaması düşünülebilir¹⁰.

Μηνόδωρος adı şimdiye kadar Kyme için bilinmiyordu. Buna karşılık Büyükbabasının adı Παρμενείτης, Hellenistik devir için hem sikkelerde, hem de bir yazıtla birkaç kez saptanmıştır¹¹. – τας ya da – της son ekleri ile oluşturulmuş olan adlara Aeolya bölgesinde çok sık rastlanmaktadır¹².

Adres: Dr. Bernard Holtheide, Seminar für Alte Geschichte, Marstallhof 4, 6900 Heidelberg

⁹ Politik gruplar: I Kyme 17; 32; 55.

¹⁰ I Kyme, T 24-26.

¹¹ I Kyme, T 194. Th. Drew-Bear, Epigraphica Anatolica 1, 1983, 89. Orada bu ad şekli için başka literatür de bulunmaktadır.

¹² F. Bechtel, Aeolica, 1909, 24.

1-Inschrift Nr. 1
1-1 No'lu Yazıt

2-Inschrift Nr.2
2-2 No'lu Yazıt

3-Inchrift Nr. 3
3-3 No'lu Yazıt

4-Inchrift Nr. 4
4-4 No'lu Yazıt